

REPUBLIKA HRVATSKA
OPĆINSKI SUD U ZADRU
Zadar, Plemića Borelli 9

Poslovni broj: 16 P-1406/2025-9

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Općinski sud u Zadru po sutkinji Meliti Lisici, u pravnoj stvari tužiteljice: MARIJA BRKIĆ, OIB 20379702356, Ivana Devića Harambaše 5, 23206 Sukošan, zastupana po punomoćnicima iz ZOU Perković i Perković u Zadru, protiv tuženice: PRIVREDNA BANKA ZAGREB d.d., OIB 02535697732, Radnička cesta 50, 10000 Zagreb, zastupana po punomoćnicima iz OD Matulić, Bilić i Vrsalović d.o.o. u Splitu, radi utvrđenja ništetnosti i isplate, nakon održane glavne i javne rasprave 17. travnja 2026., u nazočnosti punomoćnika tužiteljice – odvjetnika Rikarda Perkovića te zamjenice punomoćnice tuženika – odvjetnice Bojane Bogdan iz OD Matulić i Bilić d.o.o. iz Splita, po objavi 27. svibnja 2026.

p r e s u d i o j e

I. Nalaže se tuženiku isplatiti tužiteljici iznos od 83.273,15 kuna, zajedno s pripadajućim zateznim kamatama i to:

- na iznos od 170,00 kn od 31.08.2007. godine
- na iznos od 125,00 kn od 30.09.2007. godine
- na iznos od 119,00 kn od 31.10.2007. godine
- na iznos od 124,00 kn od 30.11.2007. godine
- na iznos od 206,00 kn od 31.01.2008. godine
- na iznos od 459,00 kn od 29.02.2008. godine
- na iznos od 1.075,00 kn od 31.03.2008. godine
- na iznos od 406,00 kn od 30.04.2008. godine
- na iznos od 378,00 kn od 31.05.2008. godine
- na iznos od 414,00 kn od 30.06.2008. godine
- na iznos od 326,00 kn od 31.07.2008. godine
- na iznos od 344,00 kn od 31.08.2008. godine
- na iznos od 390,00 kn od 30.09.2008. godine
- na iznos od 784,00 kn od 31.10.2008. godine
- na iznos od 588,00 kn od 30.11.2008. godine
- na iznos od 804,00 kn od 31.12.2008. godine
- na iznos od 849,00 kn od 31.01.2009. godine
- na iznos od 884,00 kn od 28.02.2009. godine
- na iznos od 1.156,00 kn od 31.03.2009. godine
- na iznos od 804,00 kn od 30.04.2009. godine
- na iznos od 723,00 kn od 31.05.2009. godine
- na iznos od 708,00 kn od 30.06.2009. godine
- na iznos od 5.314,00 kn od 31.07.2009. godine
- na iznos od 673,00 kn od 30.09.2009. godine

- na iznos od 874,00 kn od 31.10.2009. godine
- na iznos od 736,00 kn od 30.11.2009. godine
- na iznos od 801,00 kn od 31.12.2009. godine
- na iznos od 864,00 kn od 31.01.2010. godine
- na iznos od 1.330,00 kn od 28.02.2010. godine
- na iznos od 949,00 kn od 31.03.2010. godine
- na iznos od 1.001,00 kn od 30.04.2010. godine
- na iznos od 1.059,00 kn od 31.05.2010. godine
- na iznos od 1.260,00 kn od 30.06.2010. godine
- na iznos od 1.184,00 kn od 31.07.2010. godine
- na iznos od 1.429,00 kn od 31.08.2010. godine
- na iznos od 1.414,00 kn od 30.09.2010. godine
- na iznos od 1.251,00 kn od 31.10.2010. godine
- na iznos od 1.484,00 kn od 30.11.2010. godine
- na iznos od 1.669,00 kn od 31.12.2010. godine
- na iznos od 1.462,00 kn od 31.01.2011. godine
- na iznos od 1.519,00 kn od 28.02.2011. godine
- na iznos od 1.904,00 kn od 31.03.2011. godine
- na iznos od 1.560,00 kn od 30.04.2011. godine
- na iznos od 1.789,00 kn od 31.05.2011. godine
- na iznos od 1.769,00 kn od 30.06.2011. godine
- na iznos od 2.159,00 kn od 31.07.2011. godine
- na iznos od 1.834,00 kn od 31.08.2011. godine
- na iznos od 1.634,00 kn od 15.09.2011. godine
- na iznos od 1.619,00 kn od 31.10.2011. godine
- na iznos od 1.647,00 kn od 30.11.2011. godine
- na iznos od 1.779,00 kn od 31.12.2011. godine
- na iznos od 1.864,00 kn od 31.01.2012. godine
- na iznos od 2.334,00 kn od 29.02.2012. godine
- na iznos od 1.799,00 kn od 31.03.2012. godine
- na iznos od 1.818,00 kn od 30.04.2012. godine
- na iznos od 1.872,00 kn od 31.05.2012. godine
- na iznos od 1.819,00 kn od 30.06.2012. godine
- na iznos od 1.806,00 kn od 31.07.2012. godine
- na iznos od 1.734,00 kn od 31.08.2012. godine
- na iznos od 1.776,00 kn od 30.09.2012. godine
- na iznos od 1.819,04 kn od 30.10.2012. godine
- na iznos od 1.134,00 kn od 30.11.2012. godine
- na iznos od 2.634,00 kn od 31.12.2012. godine
- na iznos od 1.734,00 kn od 31.01.2013. godine
- na iznos od 2.263,26 kn od 28.02.2013. godine
- na iznos od 2.454,00 kn od 31.03.2013. godine
- na iznos od 1.134,00 kn od 30.04.2013. godine
- na iznos od 1.654,00 kn od 31.05.2013. godine
- na iznos od 1.639,00 kn od 30.06.2013. godine
- na iznos od 1.674,00 kn od 31.07.2013. godine
- na iznos od 1.712,00 kn od 31.08.2013. godine
- na iznos od 1.730,07 kn od 30.09.2013. godine
- na iznos od 1.730,00 kn od 31.10.2013. godine
- na iznos od 1.874,00 kn od 30.11.2013. godine
- na iznos od 2.134,00 kn od 31.12.2013. godine

- na iznos od 1.508,08 kn od 31.01.2014. godine
- na iznos od 2.040,20 kn od 28.02.2014. godine
- na iznos od 1.540,08 kn od 31.03.2014. godine
- na iznos od 6.638,08 kn od 30.04.2014. godine
- na iznos od 1.518,08 kn od 30.06.2014. godine
- na iznos od 1.558,08 kn od 31.07.2014. godine
- na iznos od 1.608,08 kn od 31.08.2014. godine
- na iznos od 1.593,08 kn od 30.09.2014. godine
- na iznos od 1.658,08 kn od 31.10.2014. godine
- na iznos od 1.658,08 kn od 30.11.2014. godine
- na iznos od 1.633,08 kn od 31.12.2014. godine
- na iznos od 1.658,08 kn od 31.01.2015. godine
- na iznos od 2.068,08 kn od 28.02.2015. godine
- na iznos od 1.658,08 kn od 31.03.2015. godine
- na iznos od 1.648,68 kn od 30.04.2015. godine
- na iznos od 958,08 kn od 31.05.2015. godine
- na iznos od 1.648,08 kn od 30.06.2015. godine
- na iznos od 1.648,08 kn od 31.07.2015. godine
- na iznos od 2.298,08 kn od 31.08.2015. godine
- na iznos od 6.465,33 kn od 30.09.2015. godine
- na iznos od 2.158,08 kn od 30.11.2015. godine
- na iznos od 858,08 kn od 31.05.2016. godine
- na iznos od 408,08 kn od 31.10.2016. godine
- na iznos od 668,08 kn od 31.03.2017. godine
- na iznos od 658,08 kn od 31.05.2017. godine
- na iznos od 558,08 kn od 31.07.2017. godine
- na iznos od 408,08 kn od 30.11.2017. godine
- na iznos od 658,08 kn od 31.01.2018. godine
- na iznos od 588,08 kn od 30.04.2018. godine
- na iznos od 558,08 kn od 30.06.2018. godine
- na iznos od 558,08 kn od 31.08.2018. godine
- na iznos od 608,08 kn od 31.10.2018. godine
- na iznos od 1.238,08 kn od 30.11.2018. godine
- na iznos od 5.296,08 kn od 31.12.2018. godine
- na iznos od 588,08 kn od 28.02.2019. godine,

računajući od dospijea svakog pojedinog iznosa do isplate i to: do 31.12.2007. zateznu kamatu određenu po članku 1. Uredbe o visini stope zakonske zatezne kamate, od 1. siječnja 2008. do 31. srpnja 2015. po stopi u visini eskontne stope HNB koja je vrijedila zadnjeg dana polugodišta koje je prethodilo tekućem polugodištu uvećanom za pet postotnih poena, a od 1. kolovoza 2015. do konačne isplate po stopi koja se određuje za svako polugodište uvećanjem prosječne kamatne stope na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatim za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu za 3 postotna poena.

II. Nalaže se tuženiku platiti tužiteljici prouzročeni parnični trošak u iznosu od 3.339,95 eura, zajedno sa zakonskom zateznom kamatom tekućom od dana donošenja presude prvog stupnja pa do isplate, do isplate po prosječnoj kamatnoj stopi na stanja kredita odobrenih na razdoblje dulje od godine dana nefinancijskim trgovačkim društvima izračunatoj za referentno razdoblje koje prethodi tekućem polugodištu uvećanoj za tri postotna poena, koju kamatnu stopu utvrđuje HNB, sve u roku od 15 dana.

Obrazloženje

1. Tužiteljica je podnijela tužbu protiv tužene Privredne banke d.d., radi utvrđenja ništetnosti i isplate, navodeći da su tužiteljica i tuženik 16. ožujka 2007. zaključili Ugovor o kreditu broj 9012345469, ovjeren 21. ožujka 2007. po JB Davoru Miškoviću u Zadru, pod brojem ovjere OV-4210/2007 (dalje u tekstu: Ugovor), prema kojem je tuženik, kao banka kreditor tužiteljici, kao korisniku kredita odobrio i stavio na raspolaganje stambeni kredit u kunskoj protuvrijednosti u iznosu od 109.301,06 CHF po srednjem tečaju za CHF tečajne liste tuženika na dan korištenja kredita. Citiranjem Ugovorom da je ugovoren rok otplate kredita od 180 mjeseci, s početno ugovorenim mjesečnim anuitetima kunske protuvrijednosti od 850,18 CHF, obračunatim po srednjem tečaju tuženika vežećem za CHF na dan plaćanja svakog pojedinog anuiteta.

Uz iznos glavnice, tužiteljica da je sukladno čl. 4.1. Ugovora bila dužna tuženiku platiti i redovnu kamatu od 4,75% godišnje, s time da je ugovorena kamatna stopa promjenjiva sukladno odluci Banke-tuženika o kreditiranju građana.

Sukladno prethodno opisanom utanačenju, kamatna stopa da se tijekom otplate kredita u više navrata mijenjala na štetu tužiteljice.

Tužiteljica ističe da ovom tužbom neće postavljati deklaratorni tužbeni zahtjev radi utvrđenja ništetnosti prethodno cit. odredbe ugovora, već ukazuje na pravomoćnu sudsku presudu VTS-a br. PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014., koja je, i u odnosu na tuženika, presudila da je takav način promjene kamatne stope ništetan s obzirom da se ista mijenjala bez tužitelju jasnih parametara, odnosno bez posebnog pregovaranja o istome.

Nadalje, sukladno odredbama čl. 1. Ugovora, ugovoreno je kako se tuženik obvezuje tužiteljici staviti na raspolaganje iznos u kunama koji odgovara protuvrijednosti od 109.301,06 CHF po srednjem tečaju za CHF tečajne liste tuženika važeće na dan korištenja kredita.

Isto tako, u čl. 7.2 Ugovora ugovoreno je kako se kredit u iznosu od 109.301,06 CHF i kamata iz toč. 4. Ugovora otplaćuju u 180 jednakih mjesečnih obroka, plativo u kunskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju za CHF tečajne liste tuženika važeće na dan plaćanja prema otplatnoj tablici koja je sastavni dio Ugovora.

Sukladno prethodno opisanom utanačenju uslijed ugovorene valutne klauzule u CHF, anuitet kredita se tijekom otplate kredita u više navrata mijenjao na štetu tužiteljice.

Vezano za prethodno cit. utanačenja iz Ugovora, tužiteljica također ovom tužbom neće postavljati deklaratorni tužbeni zahtjev radi utvrđenja ništetnosti prethodno cit. odredbe ugovora, već ukazuje na pravomoćnu sudsku presudu VTS-a br. PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018. godine, koja je i u odnosu na ovdje tuženika presudila da je ugovaranje valutne klauzule u CHF ništeto, ističe se kako tuženik prilikom zaključenja Ugovora nije tužiteljici pružio dovoljno informacije i obavijesti o rizicima vezanim uz zaključenje ugovora o kreditu ugovaranjem valutne klauzule u CHF.

Pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda posl. br. PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014., u toč. II. potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl. br. P-1401/12 od 4. srpnja 2014. u dijelu toč. 1, 2, 3, 4, 5, 6. i 7. izreke kojom se utvrđuje da je, između ostalih, i tuženik u razdoblju od 1. studenog 2004. do 31. prosinca 2008. godine, a koje povrede traju i nadalje, povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita, tako što u potrošačkim ugovorima o kreditima koristi nepoštenu ugovornu odredbu kojom je ugovorena redovna kamatna stopa koja je tijekom postojanja ugovorne obveze promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke, o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo, a koja je ništeta.

Time je nesporno utvrđeno i presuđeno kako su ništete i prethodno citirane odredbe iz Ugovora o kreditu zaključenog između ovdje parničnik stranaka vezano za promjenjivost kamatne stope sukladno odluci Banke-tuženika o kreditiranju građana.

Također, pravomoćnom presudom Visokog trgovačkog suda posl. br. PŽ-6632/2017 od 14. lipnja 2018. u toč. I. potvrđena je presuda Trgovačkog suda u Zagrebu posl. br. P-1401/12 od 4. srpnja 2013. u dijelu toč. 1-7. izreke, kojom se utvrđuje da je, između ostalih i tuženik, u razdoblju od 1. studenog 2004. do 31. prosinca 2008. povrijedio kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita zaključujući ugovore o kreditima koristeći u istima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe u ugovorima u potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditima na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije zaključenja i u vrijeme zaključenja predmetnih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u svezi zaključenja predmetnih ugovora o kreditu, što je imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana, pa su time tuženici postupali suprotno odredbama tada važećeg Zakona o zaštiti potrošača, kao i Zakona o obveznim odnosima.

Time je nesporno utvrđeno i presuđeno kako su ništetne i prethodno citirane odredbe iz Ugovora o kreditu zaključenog između ovdje parničnih stranaka vezano za švicarski franak kao ugovorenu valutu uz koju je vezana glavnica.

Sukladno Zakonu o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN br. 102/15), parnične stranke – kao ugovorne strane, zaključile su 18. prosinca 2015. u Zadru Dodatak Ugovoru o kreditu broj 9012345469. Njime su izvršene izmjene osnovnog ugovora na način da je temeljem ZID ZKP iznos konverzije kredita denominiran u CHF, zamijenjen iznosom kredita denominiranim u valuti EUR (konverzija) s time da je na dan konverzije, tj. 30. rujna 2015. preostalo neisplaćene glavnice 37.107,71 EUR, također čl. 5. Dodatka utvrđeno je kako iznos preplate na isti datum iznosi 10.008,06 EUR prema srednjem tečaju za EUR iz tečajne liste tuženika na dan 30. rujna 2015. iznosilo 76.436,56 kuna. Ugovoreno je kako će se opisana preplata koristiti za namirenje budućih anuiteta u valutnoj klauzuli EUR sve dok se preplata u potpunosti ne iskoristi.

S obzirom na različitu sudsku praksu drugostupanjskih sudova vezano za utvrđenje da li sklapanjem dodatke ugovora o kreditu korisnik kredita gubi pravni interes zahtijevati utvrđenje ništetnosti odredbi osnovnog ugovora o kreditu, VS RH je u konkretnom predmetu povodom podnesene revizije, donio 12. veljače 2019. rješenje posl. br. Rev-2868/2018-2, kojim se prihvaća revizija tužiteljice i ukida rješenje Županijskog suda u Splitu posl. br. GŽ-1097/17-2 od 7. prosinca 2017. i rješenje Općinskog građanskog suda u Zagrebu posl. br. P-4233/15-17 od 17. siječnja 2017., te se predmet vraća prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Prema ocjeni VS RH, sama činjenica da su stranke sklopile dodatak ugovoru o kreditu na temelju Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditu (NN br. 102/15 – u daljnjem tekstu ZID ZOPK) – konverzija kredita u kredit uz valutnu klauzulu u EUR – kojim su odredbe iz Ugovora o namjenskom kreditu od 21. lipnja 2007. izmijenile u pogledu valutne obveze, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita te je postignut sporazum o raspolaganju preplatom – ne znači da je korisnica kredita izgubila pravni interes za utvrđenjem da su pojedine odredbe ugovora o kreditu ništetne.

Tamo tužiteljica da stoga ima pravni interes i može tražiti utvrđenje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi kako bi na temelju toga ostvarila eventualna prava za koja smatra da joj pripadaju pa da je pogrešan zaključak nižestupanjskih sudova da tužiteljica nema pravni interes zahtijevati utvrđenje ništetnosti jer je sklopila dodatak ugovoru kojim su izmijenjene odredbe ugovora.

S obzirom da je pitanje koje je u konkretnom slučaju tužiteljica postavila važno za osiguranje jedinstvene primjene prava i ravnopravnosti svih u njenoj primjeni i da je u pobijanoj odluci drugostupanjski sud zauzeo pravno shvaćanje različito od shvaćanja revizijskog suda, to je valjalo na temelju čl. 395. st. 2. ZPP-a prihvatiti reviziju i ukinuti drugostupanjsko i prvostupanjsko rješenje te predmet vratiti prvostupanjskom sudu na ponovno suđenje.

Konkretna odluka odnosi se i na ovdje tužiteljicu i njezin nesporni pravni interes ostvariti svoja zakonom garantirana prava.

Uslijed ugovaranja prethodno opisanih ništetnih odredbi u cit. Ugovoru, a koje se odnosi na način promjene kamatne stope, kao i na ugovaranje valutne klauzule prema kojoj se glavnica veza uz valutu CHF, tužiteljica je tuženiku (prema o svom trošku pribavljenom prethodnom vještačenju, tj. Izračunu preplate), počev od 30. travnja 2007. kao dana uplate prvog anuiteta pa zaključno sa 28. veljače 2019. godine, uslijed ništetne kamatne stope i uslijed ništetne valutne klauzule (pritom uračunavajući pozitivan efekt konverzije), to da je tužiteljica prema tuženiku u preplati anuiteta za iznos od 87.996,46 kuna.

S obzirom da je prethodno citiranim pravomoćnim presudama VTS-a utvrđena ništetnost ugovornih odredbi o načinu promjene kamatne stope u skladu s jednostranom odlukom banke za sve ugovore o potrošačkom kreditu koji su sklapani u razdoblju između 10. rujna 2003. i 31. prosinca 2008. godine, kao i ništetnost ugovorene odredbe na način da je ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak za sve ugovore o potrošačkom kreditu koji su sklapani u razdoblju između 1. lipnja 2004. i 31. prosinca 2008. godine, to je tuženik sukladno čl. 323. Zakona o obveznim odnosima (NN br. 35/05, 41/08 i 125/11) dužan vratiti sve što je primio na temelju takvih odredbi Ugovora.

Prema čl. 1111. st. 1. ZOO-a, kad dio imovine neke osobe na bilo koji način priješe u imovinu druge osobe, a taj prijelaz nema osnove u nekom pravnom poslu, odluci suda, odnosno druge nadležne vlasti ili zakona, stjecatelj je dužan vratiti ga, odnosno, ako to nije moguće, naknaditi vrijednost postignute koristi. Sukladno st. 3. istog članka, obveza vraćanja, odnosno nadoknade vrijednosti nastaje i kad se nešto primi s obzirom na osnovu koja se nije ostvarila ili koja je kasnije otpala.

Prema čl. 1115. ZOO-a, kad se vraća ono što je stečeno bez osnove, moraju se vratiti plodovi i isplatiti zatezne kamate i to, ako je stjecatelj nepošten od dana stjecanja, a inače od dana podnošenja zahtjeva.

Člankom 502.c Zakona o parničnom postupku (NN br. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 84/08, 123/08, 57/11, 148/11, 25/13, 89/14) propisano je da fizičke i pravne osobe mogu se u posebnim parnicama za naknadu štete pozvati na pravno utvrđenje iz presude kojom će biti prihvaćeni zahtjevi iz tužbe iz čl. 502.a st. 1. ovog Zakona da su određenim postupanjem, uključujući i propuštanjem tuženika, povrijeđeni ili ugroženi zakonom zaštićeni kolektivni interesi i prava osoba koje je tužitelj ovlašten štiti. U tom će slučaju sud biti vezan za ta utvrđenja u parnici u kojoj će se ta osoba na njih pozvati.

Prema čl. 6. st. 3. Zakona o sudovima (NN br. 28/13) propisano je da je svatko u Republici Hrvatskoj dužan poštivati pravomoćnu i ovršnu odnosno izvršnu sudsku odluku i njoj se pokoriti.

Člankom 118. Zakona o zaštiti potrošača propisano je kako, cit.: "Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača iz čl. 106. st. 1. ovog Zakona u smislu postojanja povrede zaštite potrošača iz čl. 106. st. 1. ovog Zakona obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošak osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika".

Metodologiju izračuna temeljiti na razlici stvarnih uvaženih uplata i anuiteta prema početno ugovorenom otplatnom planu koji treba biti izražen u kunama prema tečaju za CHF na dan korištenja kredita (budući da je ugovorna odredba o valutnoj klauzuli utvrđena ništetnom), koji otplatni plan se ima temeljiti na početno ugovorenoj kamatnoj stopi (budući da su jednostrane promjene kamatne stope od strane tuženika utvrđene ništetnim), uz unos u izračun promjena koje su se dogodile tijekom otplate kredita (promjene roka otplate kredita, efekt konverzije, djelomične ili potpune prijevremene otplate nedospjele glavnice – ukoliko je tih otplata bilo, te kod prijevremeno otplaćenih kredita: razliku između stvarne uplate i stanja glavnice prema početnom otplatnom planu na dan zatvaranja kredita).

Slijedom svega navedenog, tužiteljica predlaže sudu, nakon provedenog postupka, donijeti presudu kojom će prihvatiti postavljeni tužbeni zahtjev, a koji tužbeni zahtjev je uređen nakon financijskog vještačenja i to podneskom od 2. prosinca 2021. (l.s. 133-134).

2. U pisanom odgovoru na tužbu od 11. studenog 2019. (l.s. 76-80), tužena Privredna banka d.d. po punomoćniku ističe da se protivi tužbi i postavljenim tužbenim zahtjevima kao u cijelosti neosnovanima, predlaže tužbeni zahtjev pod toč. I. odbiti kao neosnovan, dok u odnosu na tužbeni zahtjev pod toč. II. predlaže odbaciti tužbu, sve uz nalog tužiteljici da tuženiku naknadi troškove postupka.

Suviše, tuženik ističe i prigovor zastare.

U bitnome, predmet ovog postupka da je zahtjev tužiteljice radi isplate preplaćenih iznosa anuiteta i to s osnove promjenjive kamatne stope, a temeljem Odluke banke o promjeni ugovorene kamatne stope, te s osnove odredbi ugovora o kreditu u pogledu valutne klauzule.

Tužiteljica i tuženik da su zaista, dana 16. ožujka 2007. zaključili Ugovor o kreditu br. 9012345469, kojim je banka stavila na raspolaganje tužiteljici iznos u kunama koji odgovara protuvrijednosti od 109.301,06 CHF po srednjem tečaju tečajne liste banke. Odredbom čl. 4.1. ugovorena je promjenjiva kamatna stopa u skladu s odlukom banke, a koja je na dan sklapanja predmetnog ugovora iznosila 4,75% godišnje.

Međutim, sukladno odredbama Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (NN br. 102/2015 – dalje u tekstu ZID ZKP) tužiteljica i tuženik da su zaključili 18. prosinca 2015. i Dodatak Ugovoru o kreditu broj 9012345469, koju činjenicu da tužiteljica ne spori, međutim pogrešno drži kako ista nije odlučna za donošenje odluke u ovoj pravnoj stvari.

Dakle, tužiteljica u svojoj tužbi polazi od sasvim pogrešnih premisa i to od pogrešne pretpostavke da je predmetni ugovor o kreditu br. 9012345469 i dalje na snazi, kao i od pogrešne pretpostavke da bi presude Trgovačkih sudova, donesene u sporu za zaštitu kolektivnih interesa i prava potrošača, imale učinak na konkretni pravni odnos ovih parničnih stranaka, kako po pitanju osnove, tako i po pitanju zastare.

Naime, ZID ZPK kojim je zakonodavac uredio pitanje konverzije kredita denominiranih u CHF i kredita denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF, stupio je na snagu 30. rujna 2015.

Sukladno navedenom Zakonu, banka da je bila u obvezi, u roku od 45 dana računajući od dana stupanja na snagu Zakona, dostaviti potrošaču preporučenom pošiljkom izračun konverzije kredita, sa stanjem na dan 30. rujna 2015. izračunatim u skladu sa čl. 19.c tog Zakona, zajedno s prijedlogom novog ili izmijenjenog ugovora o kreditu.

Korisnik kredita da je, s druge strane, bio u obvezi u daljnjem roku od 30 dana, na isti način izvijestiti banku o prihvatu predložene konverzije. Dok je za banke ponuda konverzije bila stroga zakonska obveza, za korisnika kredita da je prihvrat konverzije bio opcionalan.

Odredbe tog Zakona da strogo i precizno uređuju način na koji se konverzija provodi s isključivim ciljem da se korisnik predmetnih kredita dovede u isti položaj u kojem bi bio da mu je umjesto kredita u CHF bio odobren kredit u EUR, pa tako konverzija po slovu zakona da obuhvaća sva plaćanja od početka trajanja kredita, obuhvaća promjene valute ugovora o kreditu iz CHF u EUR, ali i preplaćene uplate s naslova ranije ugovorene kamate.

Drugim riječima, prvotni kredit u CHF da je prestao postojati nakon što je konvertiran u EUR pa po tom kreditu u DHF ne može biti više nikakvog potraživanja ni zahtjeva. Konverzijom da se, neovisno o nominaciji sporazuma (novi ugovor, dodatak, sporazum...), raniji Ugovor u CHF u cijelosti mijenja u ugovor o kreditu u EUR na način kao da je to bio od početka. Navedeno da podrazumijeva uračunavanje i priznavanje svih učinjenih plaćanja od početka trajanja kredita, što da, naravno, uključuje i sva laćanja učinjena po osnovi kamata.

Tužiteljica da ne može ovom tužbom tražiti vraćanje preplate, jer je to pitanje određeno ZID ZPK, odnosno novim ugovorom sklopljenim na temelju tog zakona, te da bi se, u protivnom tužiteljici omogućilo ostvarivanje dvostruke koristi na štetu banke.

Slijedom navedenoga, prihvatom konverzije i potpisom Dodatka ugovoru o kreditu, ugovorne strane da ne mogu više jedna od druge bilo što potraživati, tako da je i na strani tužiteljice prestalo postojati bilo kakvo potraživanje po ugovoru u CHF.

S druge, pak, strane, istim zakonom da je definirana i sudbina onih kredita čiji korisnici nisu prihvatili izračun konverzije, pa je tako odredbom čl. 19.e st. 6. ZID ZKP propisano:

"(6) Ako potrošač ne prihvati izračun konverzije kredita ili ne sklopi s vjerovnikom sporazum iz čl. 19.c st. 1. toč. 6. ovog Zakona, otplata kredita nastavlja se prema važećim ugovorenim uvjetima i sukladno odredbama ovoga Zakona".

Iz cit. zakonske odredba da jasno proizlazi da onaj potrošač koji je prihvatio izračun konverzije i sklopio dodatak ugovoru nema više nikakav pravni interes postavljati bilo kakav zahtjev u odnosu na ugovorni odnos koji je prestao postojati.

Nadalje, tužiteljici da je odredbom čl. 5. Dodatka Ugovoru o kreditu, a u skladu s odredbom čl. 19.c ZID ZPK utvrđen iznos preplate u visini od 10.0008,06 EUR-a, te je ugovoreno da će se isti koristiti za namirenje budućih anuiteta u valutnoj klauzuli EUR. Preplata da se, dakle priznala tužiteljici na ime budućih anuiteta koji će tek dospijevati po novom otplatnom planu.

Dakle, sklapanje Dodatka ugovoru o kreditu kojim je nesporno izvršena konverzija kredita, tužiteljica da je i sama prihvatila i priznala da joj je prilikom obračuna konverzije obuhvaćena ukupna masa uplaćenih sredstava – sve uplate po svim osnovama, koje je do tada izvršila, a što neminovno uključuje i uplate s osnove kamata.

Iz Dodatka ugovoru o kreditu br. 9012345469, nedvojbeno da proizlazi i to da je tužiteljici ukupni iznos preplate utvrđen s osnove preračunatog tečaja kojom je pridružen iznos preplaćenih kamata.

Tužiteljica da se nadalje u svojoj tužbi poziva na presudu Trgovačkog suda iz predmeta vođenog po tužbi udruge Potrošač protiv banaka, između ostalog i ovdje tužene banke, navodeći da je ista presuda obvezujuća, a da je istom utvrđena ništetnost valutne klauzule.

Predmetna presuda, a kako je to izrijekom naveo i Vrhovni sud RH, da se odnosi samo i isključivo na kredit u CHF, a kako to ovdje nije slučaj jer se više ne radi o kreditu u CHF, to da je pozivanje na istu sasvim izlišno jer ta presuda nema nikakav učinak na konvertiranje ugovora u kojima vrijednost obveze nije vezana uz CHF nego uz EUR.

S obzirom da su konverzijom stranke trajno i potpuno uredile svoj odnos, da su slobodnom voljom, a na način propisan zakonom, izvršile konverziju kojom je tužiteljici već priznata preplata koja obuhvaća kako plaćanja učinjena po osnovi valutne klauzule tako i s naslova kamatne stope, to da je jasno kako nema mjesta usvajanju tužbenog zahtjeva tužiteljice u dijelu koji se tiče tražene isplate, odnosno vraćanja, jer da bi u protivnom, na strani tužiteljice imali dvostruku naplatu – jednu na temelju konverzije i drugu temeljem presude, a sve na štetu tuženika.

Naime, presudom VSRH posl. br. Rev-221/2018-11 od 3. rujna 2019. sud da je u pogledu konvertiranih Ugovora o kreditu dao mišljenje prema kojem nemaju pravni interes voditi postupke na utvrđenje ništetnosti odredaba Ugovora o kreditu koji je naknadno konvertiran, oni korisnici kredita koji su na konverziju pristali, a koja je provedena sukladno odredbama Zakona o potrošačkom kreditiranju.

Naprijed navedenom odlukom VSRH da je nadopunio odluku posl. br. Rev-2868/2018-2 od 12. veljače 2019. na koju se tužiteljica poziva, razjašnjenjem kako oni korisnici kredita koji nisu prihvatili konverziju imaju pravni interes na utvrđenje ništetnosti ugovornih odredbi pozivom na odluke VTS, međutim da takav pravni interes gube upravo oni korisnici kredita koji su svojom voljom, slobodno ugovorili konverziju i koja im je od strane Banke provedena sukladno kogentnim odredbama Zakona o potrošačkom kreditu.

Nadalje, da bi presuda na koju se poziva tužiteljica bila obvezujuća za sud u smislu odredbe čl. 138.a Zakona o zaštiti potrošača te čl. 502. Zakona o parničnom postupku, ova parnica da bi trebala biti radi naknade štete, a nije.

Budući da se u konkretnom slučaju ne radi o naknadi štete već o parnici radi isplate temeljem stjecanja bez osnove, pozivanje tužiteljice na utvrđenja suda iz presude Trgovačkog suda da se ukazuju pravno irelevantnim u smislu prethodno cit. zakonskih odredbi.

Osim toga, u konkretnom slučaju da ne postoji ni identitet ugovornih odredbi, onih o kojima se odlučivalo i sudilo u postupku zaštite kolektivnih interesa potrošača i konkretnih odredbi iz Ugovora o kreditu. Stoga se opetovano ističe da je pozivanje na presudu Trgovačkog suda nebitno i zbog razloga nedostatka objektivnog identiteta ugovornih odredbi.

Nadalje, nesporno je Zakonom o obveznim odnosima i to baš čl. 22. i 26. izričito dopušteno ugovaranje valutne klauzule i promjenjive kamatne stope.

Ugovaranjem valutne klauzule ugovorne strane da nisu u nejednakom položaju, jer valutne klauzula djeluje isto prema svim sudionicima pravnog posla. Ratio zakonske odredbe članka 22. ZOO-a jest da kroz cijelo vrijeme trajanja ugovornog odnosa (što je posebice značajno za dugoročne kredite) novčana tražbina bude zaštićena valutnom klauzulom koja prestaje djelovati tek kada dužnik ispuni svoju obvezu, a sukladno načelu monetarnog nominalizma sadržanog u čl. 21. ZOO-a dužnik je dužan isplatiti onaj broj novčanih jedinica na koji obveza glasi.

Budući da je temeljem odredbe čl. 22. ZOO-a valutna klauzula izričekom dopuštena i budući da sudovi sude na temelju zakona, onda je jasno da sud u okviru svoje zakonodavne uloge tu odredbu smije i mora primjenjivati onako kako ona glasi.

Tuženik ističe da ni Vlada RH ni HNB, kao relevantno regulatorno tijelo monetarne vlasti, nisu podržali izmjenu odnosno ukidanje valutne klauzule. Štoviše, HNB u okviru svojih zakonskih ovlaštenja nalaže poslovnim bankama da određeni postotak prikupljenih deviza mora držati u obliku likvidne rezerve.

Imajući u vidu izneseno, sasvim da je jasno kako dopuštenost i valjanost ugovaranja valutne klauzule svoj temelj ima u zakonskoj odredbi.

Nadalje, nesporno da je Zakonom o obveznim odnosima i to baš čl. 26. dopušteno ugovaranje promjenjive kamatne stope.

Navedena odredba ZOO-a da nije izmijenjena ni nakon donesenih presuda, a niti se istu planira mijenjati s obzirom da je u većem broju slučajeva ista u konačnici povoljnija za korisnika kredita, koji ugovarajući je može iskoristiti i benefite fluktuirajućeg financijskog tržišta.

Nadalje, tužitelj da samo uopćeno navodi kako bi promjena kamatne stope bila sporna i nezakonita te potražuje povrat preplate po osnovi povećanja zbog promjenjive kamatne stope te pogrešno zaključuje kako mu presude trgovačkih sudova daju za pravo primjenu fiksne kamatne stope.

No, međutim, u postupku vođenom pred Trgovačkim sudom u Zagrebu, radi zaštite kolektivnih interesa i prava potrošača, sudovi ni na koji način da nisu utvrdili da bi bila nezakonita odredba o promjenjivoj kamatnoj stopi, a nepoštena da bi bila odredba o pravu samo jedne ugovorne strane da svojom odlukom mijenja kamatnu stopu, čime bi po stavu suda bili povrijeđeni kolektivni interesi. (presuda VS RH br. Revt 249/14)

Ne samo sud, već i HNB, u svojim redovnim očitovanjima i izvještajima o radu banaka da navode kako banke koje posluju u Republici Hrvatskoj u svojim ponudama građanstvu uobičajeno svoje kreditne i depozitne proizvode nude uz administrativno promjenjivu kamatnu stopu – kamatnu stopu čija se visina mijenja po odluci uprave banke, a građani koji su se odlučili na kreditno zaduživanje da su svjesno i svojevrijedno ušli u rizik promjene kamatne stope.

Također da je nesporna i činjenica da sve do stupanja na snagu izmjena ZKP iz 2013. godine tuženik nije imao zakonsku obvezu glede izmjene ili usklađivanja odredaba o kamatnoj stopi u postojećim ugovorima o kreditu na način da definira parametre promjenjivosti. Unatoč tome, tuženik da je s obzirom na druge važeće propise ipak definirao uvjete promjenjivosti kamatne stope. Tuženik da nikada kamatnu stopu nije mijenjao proizvoljno, bez točno utvrđenih kriterija, dapače, svaka promjena kamatne stope da je rezultat primjene točno utvrđenih i definiranih kriterija i predviđenih metodologija.

Sukladno odredbama ZOO-a, nezakonitost kamatne stope da postoji samo ako kamatna stopa prelazi zakonom dopuštenu visinu stope. Kako je to već istaknuto, banka da je temeljem jasnih zakonskih odredbi bila ovlaštena ugovarati promjenjivu kamatnu stopu koja definitivno nikada nije prelazila zakonom dopuštenu visinu stope. Pritom da je banka svakako bila dužna postupati sukladno odredbama važećih propisa i izvršavati obveze glede obavješćavanja klijenata, što je tuženik nesporno i činio, a takve obavijesti su unutar sustava banke bila automatizirane i personalizirane, tako da ne stoji tvrdnja tužiteljice da bi je banka samo jednom obavijestila o promjeni kamatne stope.

Konačno, novi kriteriji promjene kamatne stope da su uvedeni Izmjenama i dopunama ZKP-a iz 2013. godine, koji je na snazi od 1. siječnja 2014. godine, pa da je primjena toga zakona u pogledu reguliranih kriterija promjene kamatne stope na period prije njegova stupanja na snagu svakako nedopuštena.

Konkretni Ugovor o kreditu zaključen je 2007. godine, u vrijeme važenja Zakona o zaštiti potrošača iz 2003. godine (NN br. 96/03) kao i u vrijeme važenja Općih uvjeta poslovanja tuženika na snazi od 1. studenog 2004. do 14. srpnja 2009. godine, koji da su bili javno objavljeni na internetskim stranicama tuženika i dostupni u svim poslovnicama tuženika.

Odredbom čl. 59. ZZP-a da je propisan obvezan sadržaj ugovora o potrošačkom zajmu, koji između ostalog treba sadržavati odredbu o godišnjoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojima se ona može promijeniti, kao i o efektivnoj kamatnoj stopi i pretpostavkama pod kojima se ona može promijeniti. Kriteriji promjenjivosti kamatne stope da su sadržani i u odredbi čl. 3.6. prednje navedenih Općih uvjeta tuženika.

Tuženik da je nadalje, sukladno odredbi čl. 306. st. 4. ZOKI, učinio potrošačima dostupnim uvjete promjenjivosti kamatne stope u formi informacije o načinu promjene kamatnih stopa po kreditima građana promjenjivih temeljem odluka nadležnih tijela banke.

Nakon stupanja na snagu ZOKI, tuženik da je sukladno odredbi čl. 308. st. 1. cit. Zakona informirao tužiteljicu o promjeni kamatne stope 15 dana prije primjene izmijenjene stope te je uz obavijest dostavljao izmijenjeni otplatni plan.

Iako u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora o kreditu nije postojala zakonska odredba o osobnom obavješćavanju korisnika kredita, već se urednim smatralo obavješćavanje putem sredstava javnog priopćavanja, tuženik da je ipak svojim klijentima dostavljao personalizirane obavijesti o promjenama kamatnih stopa i novoj visini anuiteta.

Imajući u vidu gore izneseno, jasno je da je tuženik prilikom zaključivanja predmetnog ugovora s tužiteljicom, u cijelosti poštovao tada važeću zakonski regulativu. Pozivanje na zakonsku regulativu važeću danas, a ne u vrijeme zasnivanja obveze, da je promašeno i pogrešno.

Svakako, nemogućnost predviđanja kretanja onih elemenata koji utječu na promjenu kamatne stope, a isključivo ovise o tržišnim kriterijima, a ne volji banke, da se izuzimaju iz ocjene poštenosti, čak i prema primjenjivim kriterijima europskog prava.

U tom smislu i Direktiva Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. godine, a koja regulira pitanje nepoštenih ugovornih odredbi u potrošačkim ugovorima, da sadrži Prilog u vidu otvorene liste ugovornih odredbi koje se smatraju nepoštenim.

Kako se u konkretnom slučaju kamatna stopa mijenjala upravo zbog kriterija i elemenata čije su oscilacije izvan nadzora tuženika, to da je sukladno Direktivi Vijeća 93/13 EEZ od 5. travnja 1993. takva ugovorna odredba izuzeta od ocjene poštenosti.

Kriteriji promjene kamatnih stopa, odnosno načina obračuna kamate, kako je već navedeno, određeni su Općim uvjetima poslovanja banke, što znači da tuženik ne ugovara promjenjivu kamatnu stopu niti mijenja stope u potpunosti samostalno i proizvoljno, bez adekvatnih kriterija.

Tuženik da je, nadalje, spreman i sudu i suprotnoj strani detaljno elaborirati način formiranja i mijenjanja visine kamatne stope, ukoliko je potrebno, međutim da za sada to drži preuranjenim.

Konačno, ni jednoj poslovnoj banci da nije poslovni interes povećanjem kamatne stope povećati rizik nemogućnosti vraćanja kredita i tako u suštini generirati gubitak.

Ističe se i to da je predmetni Ugovor o kreditu potvrđen (solemniziran) po javnom bilježniku te da ima snagu javnobilježničkog akta. Drugim riječima, javni bilježnik da je predmetnu ispravu ispitao, utvrdio da oblikom odgovara propisima o javnobilježničkim ispravama, a sadržajem propisima o sadržaju javnobilježničkog akta. Nadalje, istu ispravu da je pročitao sudionicima pravnog posla, upozorio ih na značaj ovršne snage, nakon čega su sudionici posla izjavili da prihvaćaju pravne posljedice koje za njih iz toga proizlaze i da to odgovara njihovoj volji.

U navedenom pravcu da je ustanovljena i praksa Vrhovnog suda RH, iskazana u presudi posl. br. Rev 895/2003.

Tužiteljica da je poslovno sposobna osoba, koja tijekom ishođenja predmetnog kredita nije izdvojila ni jednu ugovornu odredbu kao spornu niti je tražila bilo kakva razjašnjenja svojih ugovornih obveza. Ugovor da je višestruko provjeravan, kako od strane službenika banke tako i po javnom bilježniku, pa da se s pravom može zaključiti da spornih odredbi nije bilo. Štoviše, tužiteljica da se svjesno i samostalno, u konkurenciji različitih vrsta kredita, odlučila baš za predmetni sa svim njegovim uvjetima i odredbama budući da je očito i sama ocijenila kako isti po svemu odgovara upravo njezinim potrebama i mogućnostima.

Tužiteljica da je od tuženika prije sklapanja ugovora nedvojbeno dobila sva tražena pojašnjenja i informacije, kao uostalom i od javnog bilježnika prilikom solemnizacije ugovora.

Iako sada tvrdi drugačije, iz opisanog ponašanja tužiteljice da je moguće jedino zaključiti kako su joj prilikom sklapanja predmetnog ugovora bile jasne i poznate ugovorne odredbe kao i prava i obveze koje iz njega proizlaze, što da je u konačnici i potvrdila podnošenjem isprave na solemnizaciju.

Štoviše, solemnizacijom ugovora o kreditu da je stvorena neoboriva pretpostavka da je tužiteljica kao korisnik kredita upoznata sa svim ugovornim odredbama koje svoj temelj imaju u zakonu, koje da stoga nisu ništetne, neodređene i/ili neodredive niti su ugovaranjem tih odredbi narušena načela obveznih odnosa (kao u presudi Županijskog suda Županijskog suda u Puli posl. br. GŽ-265/12).

Nadalje, tuženik se u cijelosti protivi i visini postavljenog tužbenog zahtjeva, jer da nije jasno kojim je obračunom i primjenom kojih parametara došao do utuženog iznosa.

U odnosu na prigovor zastare, tuženik ističe da u predmetnom postupku tužiteljica zahtijeva isplatu iznosa od 87.996,46 kuna, zajedno s kamatama koje na pojedinačne (a nespecificirane) iznose anuiteta teku od dospijeca svakog pojedinog iznosa pa do isplate.

Kako, dakle, tužiteljica svoje traženje temelji na institutu stjecanja bez osnove, to tuženik ističe prigovor zastare, koji u cijelosti drži osnovanim.

Naime, odredbom čl. 215. ZOO-a propisano je da zastare počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano.

Tražbina po osnovi stjecanja bez osnove, a to bi bila svota koju je tužiteljica isplatila banci na temelju ugovornih odredbi ugovora sklopljenog 2007. godine, korisnik kredita da može tražiti prvog dana kada je obavio tu isplatu i tada da počinje teći petogodišnji zastarni rok, ovo stoga što za stjecanje bez osnove nije propisan neki drugi zastarni rok pa u primjenu dolazi opći zastarni rok predviđen odredbom članka 225. ZOO-a.

Dodatkom Ugovoru o kreditu broj 9012345469, a koji je sklopljen sukladno odredbama ZID ZPK, stranke da su promijenile ugovorenu valutnu klauzulu i ugovornu kamatnu stopu iz Ugovora o kreditu od 16. ožujka 2007. godine, čime je položaj tužiteljice kao potrošača, s kreditom denominiranim u kunama s valutnom klauzulom u CHF, izjednačen s položajem u kojem bi bila da je koristila kredit denominiran u kunama s valutnom klauzulom u EUR. Iako nije bila u zakonskoj obvezi prihvatiti konverziju kredita, za razliku od banke koja je to bila obvezna ponuditi, tužiteljica da je nedvojbeno prihvatila izračun konverzije, čime je nastala nova pravna osnova koja onemogućuje tužiteljicu kao potrošača u ostvarivanju restitucijskog zahtjeva s naslova o stjecanju bez osnove.

Drugim riječima, potrošač/korisnik kredita (ovdje tužiteljica) koji je prihvatio konverziju nema pravni interes tražiti utvrđenje ništetnosti ugovora koji je prestao postojati, odnosno temeljem takvog ugovora ne može od banke zahtijevati bilo kakvu isplatu pa tuženik predlaže, kao uvodno, tužbu i tužbeni zahtjev tužiteljice odbiti kao u cijelosti neosnovan, a istoj naložiti podmirenje nastalog troška vođenja postupka.

3. Tijekom postupka sud je izveo dokaze uvidom i čitanjem dokumentacije priložene spisu i to: ovjereni Ugovor o kreditu broj 9012345469 od 16. ožujka 2007. (l.s. 5-11), ovjerena Specijalna punomoć za prodaju nekretnina i sudjelovanje u kreditu u svojstvu založnog dužnika od 19. siječnja 2007. (l.s. 14-17), Rodni list za: Violeta Kapular (l.s. 18), Izvadak iz zemljišne knjige (l.s. 19), Otplatna tablica sa prikazom efektivne kamatne stope od 16.3.2007. (l.s. 20-23), Dodatak Ugovoru o kreditu broj 9012345469 od 18.12.2015. (l.s. 24-28), Zk. izvadak (l.s. 29), Pregled uplata na dan 22.3.2019. (l.s. 32-33), dopis Privredne banke Zagreb tužiteljici, o konverziji kredita po ugovoru o kreditu broj 9012345469 (l.s. 34-38), Izvadak otvorenih stavaka na dan 30. rujna 2015. po ugovoru o kreditu broj 9012345469 (l.s. 39), Izračun konverzije kredita na dan 30. rujna 2015. (l.s. 40-44), Plan otplate (l.s. 45-46), Dopisi tuženika tužiteljici (l.s. 47, 53, 59, 61, 63, 65), Izvadak računa po kreditu broj 9012345469 za 2010. godinu (l.s. 48) i za 2008. godinu (l.s. 49), Potvrda o plaćenim kamatama po namjenskom stambenom kreditu za razdoblje od 1.1.2008. do 31.12.2008. godine (l.s. 50), Obavijesti tuženika tužiteljici, o dospijeću i stanju računa po kreditu (l.s. 51, 52, 54, 55), Plan otplate (l.s. 56-58, 60, 62, 64, 66), Izračun preplate (l.s. 67, 72), izvršeno je financijsko vještačenje po stalnom sudskom vještaku za bankarstvo, financije i računovodstvo, mr. sc. Martini Maté, te je izvršen uvid u Nalaz i mišljenje navedenog vještaka od 23. rujna 2020. (l.s. 117-125), kao i Odgovor ovog vještaka od 21. veljače 2022. (l.s. 140-141) na podnesak tuženika od 13. listopada 2020. (l.s. 128-129) kojim se očituje na zaprimljeni nalaz i mišljenje vještaka.

4. Analizom svih izvedenih dokaza, a na temelju rezultata savjesne i brižljive ocjene svakog dokaza zasebno i svih dokaza zajedno, kao i na temelju cjelokupnog postupka, sud je utvrdio da je tužbeni zahtjev tužiteljice osnovan.

4.1. U ovoj pravnoj stvari sud je donio presudu pod ranijim poslovnim brojm P-1963/2019 od 18. srpnja 2022. godine (l.s. 175-197), međutim ista presuda je povodom žalbe tuženika ukinuta rješenjem Županijskog suda u Osijeku, poslovni broj GŽ-1500/2022 od 12. lipnja 2025. (l.s. 213-219) i postupak vraćen na ponovno suđenje.

4.2. U ponovljenom postupku sud je na ročištu od 2. listopada 2025. godine (l.s. 220-222) izveo dokaz stranačkim saslušanjem tužiteljice Marije Brkić, te je prihvaćen i dokazni prijedlog tuženika radi saslušanja djelatnika banke, a tuženiku je ostavljen rok od 15 dana radi preciziranja osobe – djelatnika tuženika koja bi trebala biti saslušana kao svjedok.

4.3. Međutim, zam. punomoćnika tuženika je na ročištu od 10. studenog 2025. (l.s. 229) istakla kako nije dobila povratnu informaciju od djelatnika tuženika koji je sudjelovao u

zaključenju predmetnog Ugovora o kreditu te je tuženik odustao od ovog dokaznog prijedloga.

5. Iz financijskog vještačenja sudskog vještaka za financije, bankarstvo i računovodstvo, mr. sc. Martine Maté, od 23. rujna 2020. (I.s. 117-125), a prema obračunu prikazanom u tablici te prema zadatku postavljenom vještaku, proizlazi da je vještak mišljenja da razlika uvećanih uplata i anuiteta koje je tužitelj platio u odnosu na početno ugovoreni otplatni plan, izražen u kunama prema tečaju za CHF na dan korištenja kredita, 28. ožujka 2007. te uz primjenu ugovorene stope od 4,75% godišnje do 31. prosinca 2013. godine, te zakonske od 3,23% godišnje do 28. veljače 2019. i primijenjenog otplatnog plana po kojem je dužnik platio, umanjeno za troškove zatezne kamate i ostale troškove, iznosi 83.273,15 kuna.

6. Tuženik je imao prigovore na pisani nalaz i mišljenje vještaka financijske struke, koje je istakao u podnesku od 13. listopada 2020. (I.s. 128), pa je radi otklona prigovora zatraženo očitovanje vještakinje financijske struke, koje je ista dostavila 21. veljače 2022. (I.s. 140-141). U svom očitovanju – Odgovoru na podnesak tuženika kojim se očituje na zaprimljeni nalaz i mišljenje vještaka, ova vještakinja ističe da prigovor tuženika nije osnovan, a obračun koji je sastavni dio predmetnog vještačenja da sadrži umanjenje temeljem priznate preplate. Umanjenje da se očituje u negativnoj razlici preplate iskazane u Tabeli 1, kolona D, u razdoblju od 31. prosinca 2015. do 31. listopada 2018. godine. Naime, preplata da je iskorištena na način da su se umanjivali budući anuiteti do iskorištenja preplate. Posljedično, radi umanjivanja za preplatu, primijenjeni anuiteti da su manji od anuiteta prema početnom otplatnom planu te da je preplata u ovom periodu negativna, pa je time ukupna preplata umanjena za preplatu utvrđenu u konverziji.

Nadalje, vještakinja je navela da se ostali navodi iz spomenutog podneska tuženika u ovom predmetu ne odnose na izračun u predmetnom vještačenju već na tužbeni zahtjev, te da stoga vještak nema daljnjih očitovanja o ovom podnesku.

Nastavno na gore navedeno, vještakinja ističe da je predmetno vještačenje izrađeno u potpunosti u skladu sa zadatkom postavljenim vještaku te da u cijelosti ostaje pri svom vještačenju u predmetu ovoga suda posl. br. P-1963/2019 od 22. rujna 2020.

7. Tužiteljica je upravo uredila tužbeni zahtjev sukladno naprijed citiranom pisanom nalazu i mišljenju vještaka financijske struke, na koji nalaz tužiteljica nije imala prigovora, i to prema tablici iz pisanog nalaza i mišljenja vještaka (I.s. 120-125), koji nalaz i mišljenje ovaj sud u cijelosti prihvaća kao objektivni i u skladu s pravilima struke.

8. Među strankama nije sporno da su tužiteljica, kao korisnica kredita i tuženik, kao kreditor zaključili dana 16. ožujka 2007. Ugovor o kreditu broj 9012345469, ovjeren 21. ožujka 2007. po JB Davoru Miškoviću u Zadru, pod brojem ovjere OV-4210/2007 (dalje u tekstu: Ugovor), prema kojem je tuženik, kao banka kreditor tužiteljici, kao korisniku kredita odobrio i stavio na raspolaganje stambeni kredit u kunske protuvrijednosti u iznosu od 109.301,06 CHF po srednjem tečaju za CHF tečajne liste tuženika na dan korištenja kredita. Citiranom Ugovorom da je ugovoren rok otplate kredita od 180 mjeseci, s početno ugovorenim mjesečnim anuitetima kunske protuvrijednosti od 850,18 CHF, obračunatim po srednjem tečaju tuženika važećem za CHF na dan plaćanja svakog pojedinog anuiteta. Uz iznos glavnice, tužiteljica da je sukladno čl. 4.1. Ugovora bila dužna tuženiku platiti i redovnu kamatu od 4,75% godišnje, s time da je ugovorena kamatna stopa promjenjiva sukladno odluci Banke-tuženika o kreditiranju građana.

9. Tužiteljica je saslušana kao stranka dana 2. listopada 2025. godine (I.s. 221-222) te ista navodi da je te 2007. godine kupila stan u Zadru na Bilom Brigu površine od oko 35 m² radi rješenja svog stambenog pitanja. Dotad da je bila podstanar. Solidarni jamci su joj

bili kćer Nataša Ramić i zet Ivica Ramić. Smatrala je da je PBZ najpovoljnija banka u tom trenutku kad se odlučila kupiti stan. S njom je uvijek u banku odlazila kćer Nataša koja je jamac i pitali su za uvjete kredita i odgovarali su im u banci da je kredit u CHF najpovoljniji. Nisu im objašnjavali pojmove "valutna klauzula" i "promjenjiva kamatna stopa". Poslije da su išli kod JB u gradu Zadru i potpisali ugovor. Čini joj se da su početne rate bile oko 500,00 kn i počele su drastično rasti. Banka je slala obavijesti o povišenju mjesečne rate kredita. Borila se, išla je u dugove da bi mogla otplatiti rate kredita koje se mjesečno sve više rase. Poslije da je s bankom sklopila i dodatak ugovora. Uz pomoć obitelji i prijatelja da je uspjela isplatiti kredit, misli 2022. godine.

Na poseban upit pun. tužiteljice odgovorila je da nije mogla pregovarati o uvjetima ugovora, bilo je sve po principu: uzmi ili ostavi.

Na poseban upit zam. pun. tuženika odgovorila je da je pročitala ugovor i dodatak ugovoru. Stan kojeg je kupila predmetnim kreditom da je prije godinu dana poklonila kćeri Nataši Ramić, a prije toga da je živjela u istome. Ona da je po struci krojačica, radila je u bivšoj Jugoplastici. Ovo da joj je bio prvi kredit u životu, prije da nije dizala kredite.

9.1. Stranački iskaz tužiteljice sud prihvaća u cijelosti kao životan, logičan i poklanja mu vjeru u ovom postupku a iz istog iskaza slijedi da je tužiteljica podigla stambeni kredit kod tuženika radi rješenja svog stambenog pitanja jer je do tad bila podstanar, slijedom čega tužiteljica u ovom postupku ima status potrošača, a iz njezinog stranačkog iskaza slijedi da tužiteljica doista od strane tuženika nije bila upoznata s promjenama kamatne stope i promjenama valutne klauzule.

10. Odlukom Visokog trgovačkog suda Republike Hrvatske u Zagrebu PŽ-7129/13-4 od 13. lipnja 2014. pravomoćno je odlučeno o kolektivnoj tužbi P. - H. S. U. Z. Z. P., protiv više tuženika (Zagrebačka banka d.d. i dr., među ostalim, i tuženikom iz ove parnice), podignutoj radi zaštite kolektivnih interesa potrošača. Odluka suda donesena u postupku za zaštitu kolektivnih interesa potrošača u smislu postojanja povrede propisa zaštite potrošača obvezuje ostale sudove u postupku koji potrošač osobno pokrene radi naknade štete koja mu je uzrokovana postupanjem tuženika. No, pokretanje ili vođenje postupka kolektivne zaštite ne sprječava osobu kojoj je postupanjem trgovca prouzročena šteta da pokrene pred nadležnim sudom postupak za naknadu štete protiv osobe koja joj je nedopuštenim postupanjem prouzročila štetu ili postupak za poništenje ili utvrđivanje ništetnosti ugovora koji je sklopljen pod utjecajem nedopuštenog postupanja ili bilo koji drugi postupak kojim će zahtijevati ostvarenje prava koja joj pripadaju na temelju pravila o zaštiti potrošača.

11. Treba navesti da se nedvojbeno radi o odredbi prema kojoj je redovna kamatna stopa tijekom postojanja obveze promjenjiva u skladu s odlukom banke, a da se nije pojedinačno pregovaralo. Prema odredbi članka 81. stavak 1. Zakona o zaštiti potrošača („Narodne novine“ broj 96/03), kao zakona koji je bio na snazi u vrijeme sklapanja predmetnog ugovora, ugovorna odredba o kojoj se nije pojedinačno pregovaralo smatra se nepoštenom ako, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, uzrokuje značajnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača, a neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana treba uvijek procjenjivati prema svim konkretnim okolnostima slučaja. Prema odredbi članka 142. stavak 1. Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05, 41/08, 125/11 i 78/15, dalje: ZOO), opći uvjeti koje odredi jedan ugovaratelj, bilo da su sadržani u formalnom ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva, dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru i u pravilu obvezuju kao i ove; dok je odredbom stavka 4. propisano da u slučaju neslaganja općih uvjeta i posebnih pogodbi, važe ove posljednje.

12. Nadalje, prema odredbi čl. 322. st. 1. ZOO-a, proizlazi da je Ugovor koji je suprotan Ustavu Republike Hrvatske, prisilnim propisima ili moralu društva ništetan, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Prema odredbi čl. 323. st. 1. ZOO-a, proizlazi da je u slučaju ništetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takva ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Prema odredbi čl. 324. st. 1. ZOO-a, proizlazi da ništetnost neke odredbe ugovora ne povlači ništetnost ugovora, ako on može opstati bez ništetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjet ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen.

13. Prema odredbi čl. 295. st. 2. ZOO-a, proizlazi da opći uvjeti Ugovora dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru i u pravilu obvezuju kao i ove. Prema odredbi čl. 272. st. 1. ZOO-a, proizlazi da je činidba određiva ako ugovor sadrži podatke s pomoću kojih se može odrediti ili su strane ostavile trećoj osobi da ga odredi, dok iz stavka 2. te odredbe proizlazi da ako ta treća osoba neće ili ne može odrediti predmet obveze, ugovor je ništetan. Prema odredbi članka 295. ZOO-a, opći uvjeti su ugovorne odredbe sastavljene za veći broj ugovora koje jedna ugovorna strana (sastavljač) prije ili u trenutku sklapanja ugovora predlaže drugoj ugovornoj strani, bilo da su sadržani u formularnom (tipskom) ugovoru, bilo da se na njih ugovor poziva; opći uvjeti ugovora dopunjuju posebne pogodbe utvrđene među ugovarateljima u istom ugovoru i u pravilu obvezuju kao i ove i da opći uvjeti obvezuju ugovornu stranu ako su joj bili poznati ili morali biti poznati u vrijeme sklapanja ugovora.

14. Nesporno je da predmetni Ugovor ne sadrži ni referentnu stopu (referentna stopa jest osnovna kamatna stopa za kašnjenje s plaćanjem) koja se primjenjuje na početnu kamatnu stopu ni precizan način utvrđivanja promjene kamatne stope pa je tako tuženik, koristeći ugovornu odredbu prema kojoj se kamata koja je ugovorena kao promjenjiva određuje prema odluci banke, mogao postupiti kako je htio, tj. i savjesno i nesavjesno. Po ocjeni ovog suda, ugovorna odredba kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci banke, jasna je i lako uočljiva, ali nije razumljiva, jer je jedino sigurno da visina kamatne stope ovisi isključivo o odluci banke, a ne navode se bilo kakvi kriteriji, npr. iz općih uvjeta poslovanja ili sl., već se promjena visine stope veže samo za odluku banke, a je li to možda podrazumijeva i primjenu nekih kriterija, u samom ugovoru nije navedeno. Prema Presudi Europskog suda pravde od 30. travnja 2014. u predmetu broj C-26/13, navodi se da članak 4. stavak 2. Direktive 93/13 (koji iz testa poštenosti isključuje odredbe koje definiraju glavni predmet ugovora i adekvatnost cijene, pod uvjetom da su izražene jasnim i razumljivim jezikom) treba tumačiti na način da ugovorna odredba potrošaču ne mora biti samo gramatički razumljiva. U konkretnom slučaju to znači da su u Ugovoru tužiteljici morali na transparentan način biti objašnjeni razlozi i pojedinosti mehanizma promjene kamatne stope, kao i odnos s drugim odredbama ugovora tako da ona na temelju jasnih i razumljivih kriterija može predvidjeti ekonomske posljedice koje iz toga za nju proizlaze. Odredba o promjeni kamatne stope je ključna ugovorna odredba, a ovisna je isključivo o odluci jednog ugovaratelja-banke, bez da su istodobno precizno određeni uvjeti promjenjivosti i referentna stopa za koju se veže promjena, pa ista odredba na taj način uzrokuje neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice, jer dolazi do situacije da vjerovnik jednostrano određuje obvezu dužnika koji promjenu ne može predvidjeti, a pravilnost promjene ne može ni provjeriti jer nema nikakvih egzaktnih kriterija.

15. Stoga se zaista radi o znatnoj neravnoteži u pravima i obvezama između stranaka i to na štetu tužiteljice, jer su predmet i cijena bitni sastojci ugovora, a putem ove ugovorne

odredbe tuženik je potpuno izbjegao utjecaj druge ugovorne strane na cijenu (kamate), što je suprotno odredbi članka 26. ZOO-a, koja propisuje da je ugovor sklopljen kad su se ugovorne strane suglasile o bitnim sastojcima ugovora. Zakon o zaštiti potrošača i ZOO ne navode nikakve posebne kriterije za ocjenu je li pojedina ugovorna odredba protivna načelu savjesnosti i poštenja, a koje je načelo sadržano u odredbi članka 12. ZOO-a, kojom je propisano da su se u zasnivanju obveznih odnosa i u ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja. Načelo savjesnosti i poštenja općenito znači da su sudionici obveznih odnosa dužni međusobno postupati obzirno i uvažavati interese obiju strana, pri tome vodeći računa o smislu i svrsi obveznog odnosa. Konkretno, kao mjerilo ponašanja procjenjuje se kako bi se ponašao prosječan čovjek ili prosječan potrošač s jedne strane, odnosno uredan i savjestan gospodarstvenik ili dobar domaćin s druge strane, kada je riječ o profesionalnoj djelatnosti (pravni standard). Prema odredbi članka 83. ZZP-a, prilikom ocjene je li određena ugovorna odredba poštena uzimat će se u obzir narav proizvoda ili usluge koji predstavljaju predmet ugovora, sve okolnosti prije i prilikom sklapanja ugovora, ostale ugovorne odredbe, kao i neki drugi ugovor koji, s obzirom na ugovor koji se ocjenjuje, predstavlja glavni ugovor. Imajući u vidu da je kamata cijena, da je cijena bitan element ugovora o kreditu te da mora biti određena, odnosno odrediva, već samim tim odredbu ugovora koju koristi tuženik, a na temelju koje se cijena određuje prema odluci banke (jednostrano) bez unaprijed formuliranog čvrstog kriterija za promjenu, ocijeniti je protivnom načelu savjesnosti i poštenja. Nepostojanje propisa koji nalažu bankama da u ugovoru o kreditu precizno utvrde uvjete promjenjivosti kamatne stope u relevantnom razdoblju, ne daje tuženiku ovlaštenje da kamatnu stopu mijenja po svom nahođenju i time jednostrano mijenja visinu obveze tužiteljice.

16. S obzirom na nespornu činjenicu da u ugovorima u kojima koristi predmetnu odredbu o promjeni kamatne stope tuženik nije odredio referentnu stopu, imajući u vidu da u vrijeme zaključivanja Ugovora nije bilo propisano da ugovor u slučaju ugovaranja promjenjive kamatne stope mora sadržavati element za koji se veže promjena te način promjene, banka je kao savjesni gospodarstvenik, rukovodeći se načelom savjesnosti i poštenja, po ocjeni ovog suda, trebala odrediti elemente za koji se veže promjena i način njihove primjene. Banka je tužiteljici kao korisniku kredita nametnula ugovorne odredbe koje ga stavljaju u neravnotežan položaj, koje odredbe prouzrokuju znatnu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu korisnika kredita što je suprotno načelu savjesnosti i poštenja.

17. Na temelju utvrđenih činjenica, ovaj sud smatra da je odredba Ugovora kojom se promjena kamatne stope čini ovisnom samo o odluci banke nepoštena i prema tome ništeta. Odredbe o promjenjivoj redovnoj kamati u predmetnom Ugovoru, osim u dijelu kojim je visina kamatne stope određena na dan sklapanja Ugovora te do prve promjene kamatne stope do koje je došlo jednostranom odlukom banke, a bez prethodnog pregovaranja o tome sa tužiteljicom kao korisnicom kredita, nepoštene su te stoga ništete, a kako proizlazi i iz odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske broj RevT-249/14 gdje je navedeno da su odredbe potrošačkih ugovora o kreditu kojima se promjena kamatne stope čini ovisnom o odluci banke nepoštene, pa prema tome ništete osim u dijelu kojim je visina kamatne stope određena na dan sklapanja Ugovora, a što je u konkretnom slučaju kamatna stopa od 5,00%, koja je ugovorena i određena na dan sklapanja Ugovora.

18. Zaključno, ovaj sud smatra da je kamatna stopa prilikom sklapanja ugovora o kreditu tužiteljice i tuženika bila određena i to u visini od 4,75 %, a to i s obzirom je tužiteljici kao korisnica kredita koja je od banke kao kreditora dobila otplatni plan bilo vidljivo kolika je njezina mjesečna obveza u smislu podmirenja mjesečnog anuiteta banci, te koliko u otplati svakog mjesečnog anuiteta plaća glavnica kredita, a koliko kamatu, dok su kamatne stope

koje je banka mijenjala svojom jednostranom odlukom utvrđene kao nepoštene, a potom i ništetne.

19. Iz odredbe članka 21. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci ("Narodne novine" broj 75/08) proizlazi da je kuna (jedino) zakonsko sredstvo plaćanja i ona se (osim kada je zakonom dopušteno da se za plaćanja u zemlji može dopustiti korištenje druge valute) mora koristiti za sva plaćanja na teritoriju Republike Hrvatske. Plaćanje u kunama, valuti Republike Hrvatske, mora se obavljati i u slučaju kada je ugovorena valutna klauzula, odnosno kada je novčana obveza vezana uz tečaj valute Republike Hrvatske u odnosu prema stranoj valuti. Ta obveza postoji i kada obveza plaćanja protivno zakonu glasi na plaćanje u stranoj valuti. Suprotno postupanje sankcionirano je propisima Republike Hrvatske kao kažnjivo djelo. Članak 22. ZOO-a po svojoj je pravnoj naravi iznimka od načela monetarnog nominalizma propisanog člankom 21. ZOO-a. Prema tom načelu dužnik je dužan isplatiti onaj broj novčanih jedinica na koje obveza glasi, neovisno o tome je li vrijednost novca u međuvremenu pala ili porasla. Načelo monetarnog nominalizma isključuje odgovornost dužnika za gubitak vrijednosti novca. Prema suprotnom načelu, načelu valorizma, promjena vrijednosti novca zahtijeva promjenu visine novčanog iznosa koji je objekt novčane obveze. Svrha valorizacije je osiguranje jednake vrijednosti činidaba određenog ugovornog odnosno drugog obveznog pravnog odnosa. Ako vrijednost novca padne, broj novčanih jedinica treba povećati, a ako poraste, njihov broj treba smanjiti. Članak 22. ZOO-a, to jest ugovaranje valutne klauzule jedan je od načina zaštite jednake vrijednosti međusobnih davanja (činidaba), uz indeksnu klauzulu (članak 23. ZOO-a) i kliznu skalu (članak 24. ZOO-a). Ugovorne strane, i vjerovnička i dužnička, ugovaraju valutnu klauzulu kako bi vrijednost uzajamnih davanja koja su, u pravilu vremenski razdvojena, zadržala punu jednakost s obzirom na ugovoreno mjerilo – vrijednost ugovorene strane valute ili cijene zlata. Članak 22. ZOO-a ne ograničava svoju primjenu samo na neke poduzetnike, već se on jednako odnosi na sve poduzetnike, neovisno o tome koju djelatnost obavljaju. Prema tome, mogućnost ugovaranja valutne klauzule propisane člankom 22. ZOO-a jednaka je za sve subjekte ugovornog prava i primjenjuje se na sve ugovore, dakle, i one koje sklope dvije fizičke osobe bez svojstva trgovca (građanskopravni ugovori) i omogućuje svim ugovornim stranama pod jednakim uvjetima ugovaranje te zaštitne klauzule. Hoće li ona biti ugovorena ovisi o slobodnoj volji obiju ugovornih strana (vjerovnika i dužnika). U pravnom smislu njome se osigurava (štiti) jednakost obiju ugovornih strana određenog pravnog posla.

20. Iz predmetnog Ugovora je vidljivo da su stranke glavnicu kredita vezali za valutu švicarski franak. Dakle, jasno je da je kredit odobren u kunskoj protuvrijednosti određenog iznosa u švicarskim francima prema određenom tečaju važećem na dan korištenja kredita i da se otplaćuje u mjesečnim anuitetima u kunskoj protuvrijednosti iznosa u švicarskim francima po određenom tečaju na dan plaćanja i jasno je da je na taj način ugovorena zaštitna klauzula prema kojoj je kao valuta uz koju je vezana glavnica ugovoren švicarski franak i da se radi o valutnoj klauzuli. Imajući u vidu iznijeto, kao i činjenicu da je prosječnom potrošaču u Republici Hrvatskoj pojam valutne klauzule poznat, tužiteljica neosnovano smatra da su ugovorne odredbe kojima se glavnica veže za valutu švicarski franak nejasne. One su jasne, iako ne sadrže sintagmu „valutna klauzula u švicarskim francima“. Iz iskaza tužiteljice (I.s. 221-222) koji ovaj sud cijeni kao detaljan i vjerodostojan te mu u cijelosti poklanja vjeru, proizlazi da je nisu u banci upozoravali na rizik podizanja kredita u švicarskim francima. Tuženik je to sve u trenutku sklapanja ugovora kao stručna osoba znao ili morao znati, a tužiteljica nije znala. Ako prosječni korisnik kredita nije u razumnoj mjeri dobro obaviješten, ni uz razumnu pažnju i oprez ne može razumjeti sporne ugovorne odredbe i donijeti informiranu odluku o tome hoće li sklopiti ugovor koji sadrži te odredbe ili neće. Prosječni korisnik kredita, pa tako i tužiteljica, u Republici Hrvatskoj u vrijeme kad su

sklapani ugovori koji sadrže odredbe koje su predmet ovog spora nije znao da je uz valutnu klauzulu u švicarskim francima vezan rizik „valute utočišta“ koji ne postoji kod valutne klauzule u eurima, pa tako nije znao niti da je, jer je to bitno za donošenje informirane odluke o sklapanju ugovora koji sadrži sporne odredbe, trebao biti o tome obaviješten. Zbog toga, prosječnom korisniku kredita odredbe kojima se glavnica veže za valutu švicarski franak, iako mu je pojam valutne klauzule u osnovi jasan tako da zna da glavnica kredita kojeg otplaćuje ovisi o tečaju švicarskog franka u odnosu na kunu, nisu razumljive.

21. U članku 4. ZOO/05 izričito je propisano da su se u zasnivanju obveznih odnosa i ostvarivanju prava i obveza iz tih odnosa sudionici dužni pridržavati načela savjesnosti i poštenja. Prema ocjeni suda, već sama činjenica da u trenutku sklapanja ugovora postoje dva promjenjiva elementa, tečaj valute švicarskog franka i stopa ugovorne kamate, o kojima ovisi visina obveze korisnika kredita, uzrok određene neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu korisnika kredita. Značaj neravnoteže zbog valutne klauzule u švicarskim francima je tim veći što prosječni korisnik kredita ne zna za rizik tečaja švicarskog franka, nego misli da je svaka strana sklapanjem ugovora prihvatila samo opći valutni rizik, te je još veći zbog toga što se i ugovorna kamata naplaćuje u kunama prema tečaju švicarskog franka, a k tome je i promjenjiva u skladu s jednostranom odlukom banke. Priroda i specifičnosti valute švicarski franak poznata je bankama, ali ne i prosječnom korisniku kredita koji ne raspolaže stručnim znanjem, a kako ga banke kao profesionalci o tome ni na koji način nisu informirale, korisnik kredita ugovornih odredaba kojima se glavnica veže za švicarski franak, prema ocjeni ovog suda ozbiljan je uzrok značajne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu potrošača i to protivno načelu savjesnosti i poštenja jer banka za taj rizik zna, ali ga prešućuje te istovremeno za kredit s valutnom klauzulom u švicarskim francima nudi najnižu ugovornu kamatu, čime stvara opću klimu da je za tužiteljicu ugovor s valutnom klauzulom u švicarskim francima povoljan. Neravnoteža u pravima i obvezama koja postoji ugovaranjem predmetne odredbe nedvojbeno je na štetu tužiteljice i značajna je. Naime, neizvjestan je i iznos glavnice kredita koji tužiteljica kao dužnik ima obvezu vratiti banci i cijena, jer se i kamata plaća u istoj valuti, u švicarskim francima. Dakle, promjenjivi su i neizvjesni bitni elementi ugovora, a ugovori o stambenim kreditima su u pravilu dugoročni, s tim da banka, koja je u tim ugovorima vjerovnik, zna da je uz tu valutu vezan poseban rizik zbog činjenice da je švicarski franak valuta utočišta, koji rizik preuzima korisnik kredita, a da to ne zna.

Nuđenjem najniže ugovorne kamate za ugovore u kojima je glavnica vezana za valutu švicarski franak banka na nepošten način potiče tužiteljicu na sklapanje ugovora upravo s valutnom klauzulom u švicarskim francima pri čemu je propuštanje davanja te bitne informacije koja u startu dovodi do znatne neravnoteže na štetu tužiteljice protivna načelu savjesnosti i poštenja. Svrha ugovora o stambenom kreditu je da korisnik kredita dobije određeni iznos novca kojim može riješiti svoj stambeni problem. Cilj samog ugovora je da korisnik kredita putem pravnog posla pod određenim uvjetima stekne pravo dobiti iznos novca kojim može riješiti svoj stambeni problem, čime se ostvaruje svrha ugovora. Poslovna aktivnost banke je sklapati ugovore o kreditu sa korisnicima radi ostvarenja profita, te ima financijska znanja koja prosječan korisnik kredita nema. Korisnik kredita nema drugog načina, jer ono što mu treba, pokušava ostvariti sklapanjem ugovora s bankom. Banka, koja je u tom odnosu jača strana, iako joj je prvenstveni poslovni cilj ostvariti profit, sklapanjem ugovora čiji je cilj da korisnik kredita dobije novac za rješavanje stambene potrebe, mora biti obzirna prema korisniku i njegovom interesu i u razumnoj mjeri informirati ga o sadržaju i posljedicama namjeravanog pravnog posla, a naročito ako se radi o standardiziranom ugovoru kojeg je sastavila ona sama bez pojedinačnog pregovaranja s drugom ugovornom stranom. Iz navedenog proizlazi da odredbe kojima se glavnica veže za švicarski franak već samim njihovim ugovaranjem proizvode neravnotežu između stranaka na teret korisnika kredita. Banka prihvaća samo opći rizik valutne klauzule, dok korisnik kredita prihvaća i opći

rizik valutne klauzule i dodatni veliki rizik koji je specifičan za švicarski franak kao valutu utočišta, sve to dugoročno, dok traje ugovor, što znači i do 360 mjeseci, uz činjenicu da banka navedene odredbe i njihove posljedice razumije, a korisnik kredita ih ne razumije i nije ni svjestan da ih ne razumije, jer su mu na prvi pogled jasne, pa misli da je preuzeo samo opći rizik koji je vezan uz sam pojam svake valutne klauzule.

Standardni ugovori tuženika koji sadrže ugovorne odredbe kojima se glavnica veže za valutu švicarski franak ne sadrže odredbe kojima bi korisnicima kredita bila dana prava kojima bi bio kompenziran rizik švicarskog franka kao valute utočišta. Činjenicom da je uz valutu švicarski franak vezana početna niža stopa ugovorne kamate, po ocjeni ovog suda, tuženik nije dokazao da postoji ravnoteža između stranaka. Naime, i ugovorna kamata je vezana za valutu švicarski franak, pa isti rizik koji postoji u odnosu na glavnicu postoji i u odnosu na ugovorne kamate. Uz to, stopa ugovorne kamate je niža samo u početnoj fazi, dakle na prvi pogled, s obzirom da su promjenjive prema odluci banke. Tako je iznos ugovorne kamate korisniku nerazumljiv iz dva razloga: jer je vezan za tečaj švicarskog franka i jer je vezan za odluku banke.

22. Kako je tuženik znao za opisani rizik koji sa sobom nosi švicarski franak kao valuta utočišta, a nije na adekvatan način, usprkos svijesti o tome da korisnik kredita to ne zna i da mu je zbog toga odredba kojom su glavnicu vezali za švicarski franak nerazumljiva, ovaj sud ocjenjuje da u opisanim okolnostima tuženik nije u odnosu na tužiteljicu postupao obzirno, savjesno, moralno ni pošteno te da je u trenutku ugovaranja spornih odredbi kojima se glavnica veže za valutu švicarski franak došlo do značajne neravnoteže u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice. Neravnoteža između prava i obaveza stranaka ne nastaje ostvarenjem postojećeg rizika niti prestaje pod utjecajem sniženja tečaja švicarskog franka, nego nastaje već samim sklapanjem ugovora koji sadrži predmetne ugovorne odredbe o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, a kojima je pojedini korisnik kredita taj rizik preuzeo na sebe, ne znajući za njega jer ga o tome banka nije informirala. I da tečaj švicarskog franka stvarno nije narastao, neravnoteža koja je prouzročena predmetnim ugovornim odredbama u tipskim formularnim ugovorima koje su banke sastavile same, unaprijed, bez pojedinačnog pregovaranja, postojala bi. Neravnotežu nisu prouzročile ni promjena tečaja valute švicarski franak ni promjena kamatne stope, nego ugovorne odredbe.

23. Visoki trgovački sud Republike Hrvatske je donio presudu broj PŽ-6632/2017-10 od 14. lipnja 2018., a kojom je odbio žalbu tuženih banaka te potvrdio presudu Trgovačkog suda u Zagrebu broj P-1401/2012 od 4. srpnja 2013. U bitnome, utvrđeno je da su sve tužene banke povrijedile kolektivne interese i prava potrošača korisnika kredita sklapanjem ugovora o kreditima koristeći u njima ništetne i nepoštene ugovorne odredbe tako da je u ugovorima o potrošačkom kreditiranju – ugovorima o kreditu ugovorena valuta uz koju je vezana glavnica švicarski franak, a da prije sklapanja i u vrijeme sklapanja tih ugovora nisu kao trgovci potrošače u cijelosti informirali o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, a tijekom pregovora i u vezi sklapanja tih ugovora o kreditu. Visoki trgovački sud RH je ovom odlukom pravomoćno utvrdio da su svih osam tuženih banaka koristile nepoštene i ništetne odredbe o valutnoj klauzuli i o promjenljivoj kamatnoj stopi, kako je bilo utvrđeno i prvostupanjskom presudom Trgovačkog suda u Zagrebu. Što se tiče valutne klauzule, treba razjasniti da je zbog promjene tečaja švicarskog franka i to njegove aprecijacije (porasta vrijednosti novca) također došlo do povećanja mjesečnih iznosa anuiteta jer je plaćanje bilo vezano za valutu CHF čija je vrijednost u kritičnom razdoblju dramatično porasla, a time i protuvrijednost anuiteta u kunama.

24. Zaključno, Vrhovni sud Republike Hrvatske je po podnesenim revizijama donio odluku broj Rev 2221/2018-11 dana 3. rujna 2019. kojom je u bitnome odbio revizije i na taj način potvrdio utvrđenje Visokog trgovačkog suda RH o tome da su banke koristile nepoštene i nišetne odredbe o valutnoj klauzuli i o promjenljivoj kamatnoj stopi.

25. Dakle, korištenjem predmetnih odredaba tuženik je povrijedio interese i prava tužiteljice, korištenjem ugovornih odredaba kojima je otplatu glavnice kredita vezao uz švicarski franak o kojima se nije pojedinačno pregovaralo, a da prije zaključenja, u vrijeme zaključenja i u svezi zaključenja predmetnog ugovora nije tužiteljicu u cijelosti informirao o svim potrebnim parametrima bitnim za donošenje valjane odluke utemeljene na potpunoj obavijesti, što je, suprotno načelu savjesnosti i poštenja, imalo za posljedicu neravnotežu u pravima i obvezama ugovornih strana na štetu tužiteljice. Prema odredbi čl. 322. ZOO/05, Ugovor koji je protivan Ustavu RH, prisilnim propisima i moralu društva nišetan je, osim ako cilj povrijeđenog pravila ne upućuje na neku drugu pravnu posljedicu ili ako zakon u određenom slučaju ne propisuje što drugo. Prema čl. 323. navedenog zakona u slučaju nišetnosti ugovora svaka ugovorna strana dužna je vratiti drugoj sve ono što je primila na temelju takvog ugovora, a ako to nije moguće, ili ako se narav onoga što je ispunjeno protivi vraćanju, ima se dati odgovarajuća naknada u novcu, prema cijenama u vrijeme donošenja sudske odluke, ako zakon što drugo ne određuje. Ugovaratelj koji je kriv za sklapanje nišetnog ugovora odgovaran je svome suugovaratelju za štetu koju trpi zbog nišetnosti ugovora ako ovaj nije znao ili prema okolnostima nije morao znati za postojanje uzroka nišetnosti. Prema čl. 324. istog zakona, nišetnost neke odredbe ugovora ne povlači nišetnost ugovora ako on može opstati bez nišetne odredbe i ako ona nije bila ni uvjetu ugovora ni odlučujuća pobuda zbog koje je ugovor sklopljen, ali će ugovor ostati valjan čak iako je nišetna odredba bila uvjet ili odlučujuća pobuda ugovora u slučaju kad je nišetnost ustanovljena upravo da bi ugovor bio oslobođen te odredbe i vrijedio bez nje.

26. U odnosu na prigovor tuženika u svezi provedene konverzije, treba navesti da je tužiteljica u tužbi i tijekom postupka navela da su stranke sklopile ugovor o namjenskom kreditu kojim su ugovorili i redovnu kamatu koja će za vrijeme postojanja obveze iz ugovora biti promjenjiva. Iz radnje kojom se provodi Zakon o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju od 19. siječnja 2016. – Dodatka ugovora, proizlazi da je navedeni dodatak ugovora sklopljen između stranaka na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju (Narodne novine broj 102/15) – konverzija kredita u kredit uz valutnu klauzulu u EUR. Naime, Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o potrošačkom kreditiranju uređena je konverzija kredita denominiranih u CHF i denominiranih u kunama s valutnom klauzulom u CHF (IV a – čl. 19.a - čl. 19.i) odnosno citiranim zakonskim odredbama uređen je predmet konverzije, načelo konverzije kredita, način izračuna konverzije kredita, informiranje, konverzija kredita, prijelazno razdoblje, prava osobe koja je ispunila obvezu iz kredita, porezni tretman učinka konverzije i izvješće o provedbi konverzije kredita. Aneksom ugovora o kreditu uređuje se pitanje određivanja kamatne stope nakon sklapanja istog, odnosno njime se ne rješava pitanje preplaćenih kamata i valutne klauzule u kreditu u valuti CHF kroz ovdje utuženi period, a do koje naplate je došlo uslijed nepoštenog postupanja banaka te se konverzija odnosi isključivo na ugovorne obveze proizašle iz Ugovora o kreditu, a niti jedna odredba ZIDZ PK ne širi primjenu konverzije na druge - izvanugovorne odnose između stranaka. Prema mišljenju ovog suda činjenica da je kredit s valutnom klauzulom u CHF konvertiran u kredit u EUR ne utječe na utvrđenje nišetnosti pojedinih ugovornih odredbi. Dakle, sklapanjem Sporazuma o konverziji nisu prestala sva potraživanja tužiteljice i nije uspostavljena ravnoteža između stranaka, kako se to izričito tražilo odredbama ZID ZPK/15 (tako i Županijski sud u Zadru, posl.br. GŽ-755/2021 i Županijski sud u Zagrebu, posl.br.GŽ-214/2023).

27. Naime, i iz rješenja Vrhovnog suda Rev-2868/18 od 12. veljače 2019. proizlazi da činjenica da su stranke sklopile dodatak ugovoru o kreditu na temelju Zakona o izmjeni i dopunama Zakona o potrošačkom kreditu (Narodne novine, broj 102/15 – u daljnjem tekstu: ZID ZOPK) – Konverzija kredita u kredit uz valutnu klauzulu u EUR – kojim su odredbe iz Ugovora o kreditu izmijenile u pogledu valutne obveze, kamatne stope i iznosa preostale neotplaćene glavnice kredita te je postignut sporazum o raspolaganju pretplatom – ne znači da je korisnik kredita izgubio pravni interes za utvrđenjem da su pojedine odredbe ugovora o kreditu ništetne. Ništetnost nastupa po samom zakonu i nastaje od samog trenutka sklapanja pravnog posla pri čemu ništetan ugovor ne postaje valjan ni kad uzrok ništetnosti naknadno nestane (čl. 326. st. 1. ZOO), osim u izuzetnim uvjetima koje propisuje čl. 326. st. 2. ZOO, a koji u predmetnom slučaju nisu ispunjeni (da je zabrana manjeg značaja i da je ugovor u cijelosti ispunjen). Slijedom navedenog, tužiteljica ima pravni interes i može tražiti utvrđenje ništetnosti pojedinih ugovornih odredbi kako bi na temelju toga ostvarila eventualna prava za koja smatra da joj pripadaju.

28. U odnosu na prigovor zastare, navodi se kako ovaj prigovor nije osnovan. Odredba čl. 214. st. 1-3. ZOO-a propisuje da zastarom prestaje pravo zahtijevati ispunjenje obveze, zastara nastupa kad protekne zakonom određeno vrijeme u kojem je vjerovnik mogao zahtijevati ispunjenje obveze. Članak 215. st. 1. ZOO-a propisuje da zastara počinje teći prvog dana poslije dana kad je vjerovnik imao pravo zahtijevati ispunjenje obveze, ako zakonom za pojedine slučajeve nije što drugo propisano dok čl. 241. ZOO-a propisuje da se zastara prekida podnošenjem tužbe i svakom drugom vjerovnikovom radnjom poduzetom protiv dužnika pred sudom ili drugim nadležnim tijelom radi utvrđivanja, osiguranja ili ostvarenja tražbine. Čl. 245. st. 1. ZOO-a propisuje da nakon prekida zastara počinje teći iznova, a vrijeme koje je proteklo prije prekida ne računa se u zakonom određeni rok za zastaru, a st. 3. istoga članka da kad je prekid zastare nastao podnošenjem tužbe ili pozivanjem u zaštitu, ili isticanjem prijeboja tražbine u sporu, odnosno prijavljivanjem tražbine u nekom drugom postupku, zastara počinje teći iznova od dana kad je spor okončan ili završen na neki drugi način. Imajući u vidu gore navedene odredbe ZOO-a o zastari, ovaj sud je utvrdio da je podnošenjem kolektivne tužbe Trgovačkom sudu u Zagrebu u navedenom sporu za zaštitu kolektivnih prava prekinut tijek zastare, dok je pravomoćnim okončanjem spora pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske donošenjem presude PŽ-7129/13 dana 13. lipnja 2014. zastara počela teći ispočetka, a vrijeme prije prekida neće se uračunati u tijek zastare. Dakle, kako je predmetna tužba podnesena 13. lipnja 2019. godine, a zakon kod instituta stjecanja bez osnove ne predviđa posebni zastarni rok, uslijed čega se ima primijeniti čl. 225. ZOO-a koji propisuje da tražbine zastarijevaju za pet godina ako zakonom nije određen neki drugi rok zastare, a presuda pred Visokim trgovačkim sudom Republike Hrvatske donesena je 13. lipnja 2014. godine, to je razvidno da je predmetna tužba podnesena u zastarnom roku.

29. Slijedom iznijetog, tužbeni zahtjev tužiteljice, koji je preciziran nakon financijskog vještačenja, podneskom od 2. prosinca 2022. (l.s. 133-134), je osnovan te je odlučeno kao u izreci ove presude pod toč. I.

30. Odluka o trošku temelji se na odredbi čl. 154. st. 1. ZPP-a, te Tarifi o nagradama i naknadi za rad odvjetnika (Narodne novine 138/23,) te su tužiteljici priznati troškovi za: sastav tužbe – 100 bodova (Tbr. 7. toč. 1.), podnesak od 2. ožujka 2020. – 100 bodova (Tbr. 8. toč. 1.), podnesak od 1. lipnja 2020. – 50 bodova (Tbr. 8. toč. 3.), podnesak od 14. listopada 2020.g. – 100 bodova (Tbr. 8. toč. 1.), podnesak od 3. prosinca 2020.g. – 100 bodova (Tbr. 8. toč. 1.), podnesak od 10. ožujka 2022.g. – 50 bodova (Tbr. 8. toč. 3.) te zastupanje na ročištu 12. svibnja 2020. – 100 bodova (Tbr. 9. toč. 1.), roč. 9. prosinca 2021. – 100 bodova

(Tbr. 9. toč. 1.), roč. 11. travnja 2022. – 100 bodova (Tbr. 9. toč. 1.) a u ponovljenom postupku tužiteljici je priznat trošak pristupa na ročište 2. listopada 2025. – 100 bodova (Tbr. 9.1., 10. studenog 2025. – 100 bodova (Tbr. 9.1.) i 17. travnja 2026. – 100 bodova (Tbr. 9.1.1) što ukupno iznosi 1.100 bodova, što uz vrijednost boda od 2 eura daje vrijednost od 2.200,00 eura, što uz PDV od 25% – koji iznosi 550,00 eura, čini iznos od 2.750,00 eura, kojem iznosu valja pribrojiti predujam za financijsko vještačenje koji je uplatila tužiteljica u iznosu od tadašnjih 2.500,00 kuna, a sada 331,81 eura (l.s. 113.), te trošak plaćene sudske pristojbe na tužbu u iznosu od 1.330,00 kuna odnosno sada 176,52 eura (l.s. 74.), te plaćene sudske pristojbe na raniju presudu u iznosu od 615,00 kuna odnosno sada 81,62 eura (l.s. 202) što ukupno iznosi 3.339,95 eura slijedom čega je odlučeno kao u točki II. izreke ove presude.

U Zadru 27. svibnja 2026.

S u t k i n j a

Melita Lisica

Uputa o pravnom lijeku:

Protiv ove presude dopuštena je žalba u roku od 15 dana, a koji rok se računa:

- od dana održavanja ročišta na kojem se presuda objavljuje, ukoliko je stranka uredno obaviještena o ročištu za objavu, bez obzira da li je na isto pristupila, odnosno
- od dana primitka prijepisa presude, ukoliko stranka nije bila uredno obaviještena o ročištu na kojem se presuda objavljuje.

Žalba se podnosi pisano, u dovoljno broju primjeraka za sud i suprotnu stranu, putem ovoga suda za nadležni županijski sud.

DNA:

1. Tužiteljici po pun. iz ZOU Rikardo Perković i Sanja Perković u Zadru,
2. Tuženiku po pun. iz OD Matulić, Bilić i Vrsalović d.o.o. u Splitu, Sukoišanska 43,

Broj zapisa: **9-30888-a06e9**

Kontrolni broj: **01d77-3ff61-9103f**

Ovaj dokument je u digitalnom obliku elektronički potpisan.

Vjerodostojnost dokumenta možete provjeriti na sljedećoj web adresi:

<https://e-komunikacija.pravosudje.hr/provjera-vjerodostojnosti>

unosom gore navedenog broja zapisa i kontrolnog broja dokumenta.

Provjeru možete napraviti i skeniranjem QR koda. Sustav će u oba slučaja prikazati izvornik ovog dokumenta.

Ukoliko je ovaj dokument identičan prikazanom izvorniku u digitalnom obliku, **Općinski sud u Zadru** potvrđuje vjerodostojnost dokumenta.